

Beslissing

(B)2558
8 juni 2023

Beslissing over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-start diensten) voor de periode 2024-2026

Artikel 8, §1/1, zesde lid, en artikel 23, §2, tweede lid, 51°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
2. ANTECEDENTEN.....	6
2.1. Algemeen.....	6
2.2. Raadpleging	6
3. ALGEMEEN VOORBEHOUD.....	8
4. BEOORDELING	8
4.1. Voorafgaand	8
4.2. Criteria voor goedkeuring.....	9
4.3. Analyse van het voorstel van Elia: Algemene opmerkingen	10
4.3.1. Structuur van de aanbestedingsprocedures	10
4.4. Analyse van het voorstel van Elia: Artikelsgewijze analyse.....	10
4.4.1. Deel 1 – Algemene informatie.....	11
4.4.2. Deel 2 – Selectie van gekwalificeerde Aanbieders van Hersteldiensten.....	13
4.4.3. Deel 3 – Indienen van voorstellen voor BS Herstelinstallaties.....	13
4.4.4. Deel 4 – Inachtneming van voorstellen voor BS Herstelinstallaties.....	15
4.4.5. Deel 5 – Gunning van Black-Startdiensten	15
4.4.6. Deel 6 – Communicatie	17
4.4.7. Deel 7 - Tijdschema	17
5. CONCLUSIE	19
BIJLAGE 1	21
BIJLAGE 2	21
BIJLAGE 3	21
BIJLAGE 4	21
BIJLAGE 5	21
BIJLAGE 6	21

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt hierna, met toepassing van artikel 8, §1/1, zesde lid, en artikel 23, §2, tweede lid, 51°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026.

Deze aanvraag werd door de NV Elia Transmission Belgium (hierna: Elia) per brief van 8 mei 2023 bij de CREG ter goedkeuring ingediend.

Elia heeft voorafgaand aan de indiening van dit voorstel van aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026 informeel overleg gepleegd met de CREG en een openbare raadpleging over dit voorstel gehouden van 10 maart tot 10 april 2023. De antwoorden die Elia tijdens de voornoemde raadpleging ontving en het verslag (in het Engels) waarin door Elia geantwoord wordt op de opmerkingen van marktpartijen worden aan het aanvraagdossier toegevoegd.

In haar begeleidende brief van 8 mei 2023 deelt Elia onder meer mee dat zij de eerstvolgende aanbestedingsprocedure voor black-startdiensten in juni 2023 wenst te starten teneinde tijdig over black-startdiensten te beschikken voor de jaren 2024-2026.

Het directiecomité van de CREG heeft deze beslissing over het voorstel van aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) van Elia voor de periode 2024-2026 genomen tijdens zijn vergadering van 8 juni 2023. Het voorstel van Elia wordt in bijlage 1 van deze beslissing toegevoegd.

1. WETTELIJK KADER

1. Tot voor kort bevatte artikel 12^{quinquies} van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet) de procedure voor de aankoop van ondersteunende diensten door de netbeheerder.

2. De wet van 23 oktober 2022¹ heeft, met ingang op 26 oktober 2022, dit artikel 12^{quinquies} opgeheven en in een nieuwe regeling voorzien door de invoering van een nieuw artikel 8, §1/1, in de elektriciteitswet en door te voorzien in een overgangsbepaling in artikel 30.

3. Artikel 8, §1/1, van de elektriciteitswet² bepaalt thans het volgende aangaande de aankoop van ondersteunende diensten:

“Bij de uitvoering van de taak bedoeld in de bepaling onder 2° bis, van het derde lid in paragraaf 1, koopt de netbeheerder balanceringsdiensten onder voorwaarde van:

a) transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;

b) de deelname van alle in aanmerking komende elektriciteitsbedrijven en marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons doen, beheerders van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

Voor de toepassing van de bepaling onder b) van het eerste lid stelt de commissie, op voorstel van de netbeheerder opgemaakt na raadpleging van de marktspelers, in de gedragscode bedoeld in artikel 11, § 2, technische vereisten op voor deelname aan deze markten op basis van de technische kenmerken van dergelijke diensten.

Het eerste en het tweede lid zijn ook van toepassing op de verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door netbeheerders, tenzij de commissie op basis van een evaluatieverslag, dat op haar website wordt gepubliceerd, tot het oordeel is gekomen, dat de marktgebaseerde verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten niet in overeenstemming is met de voorwaarden voor de verstrekking van ondersteunende diensten zoals bepaald overeenkomstig artikel 11, § 2, en een afwijking van deze beginselen heeft toegestaan.

De gedragscode bedoeld in artikel 11, § 2, bepaalt de nadere regels van deze afwijking. Deze nadere regels kunnen desgevallend de mogelijkheid inhouden om af te wijken van artikel V.2. van het Wetboek van economisch recht.

De netbeheerder stimuleert de toepassing van energie-efficiëntiemaatregelen wanneer deze de noodzaak wegnemen om de elektriciteitscapaciteit op kosteneffectieve wijze uit te breiden of te vervangen, en wanneer zij een efficiënte en veilige werking van het transmissiesysteem ondersteunen.

De commissie keurt op voorstel van de netbeheerder de producten en aanbestedingsprocedures voor niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten goed overeenkomstig haar bevoegdheid krachtens artikel 23, § 2, 51°.

---

¹ Wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU;

² Dit artikel houdt de omzetting in van artikel 40, punten 4 en 5, van Richtlijn 2019/944 (EU) van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking).

De in het vierde lid bedoelde verplichting om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten te kopen, is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten.

De netbeheerder koopt de energie die hij gebruikt om energieverliezen te dekken en om een reservecapaciteit in het net in stand te houden volgens transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures.”

4. Artikel 30 van de voornoemde wet van 23 oktober 2022 bevat de volgende overgangsbepaling:

“Onverminderd artikel 8, § 1, derde lid, 2°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, kan de commissie, indien zij op basis van een door de netbeheerder ingediend verslag zoals bedoeld in het tweede lid van oordeel is dat één of meerdere van de offertes kennelijk onredelijk zijn, in het belang van de voorzieningszekerheid een bindende beslissing opleggen tot openbare dienstverplichting in afwijking van artikel V.2. van het Wetboek van Economisch Recht, die betrekking heeft op het volume en de prijzen van de niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten van de betrokken aanvragers, voor elke aanbestedingsprocedure voor de aankoop van de niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten die:

1° lopende is op het moment van inwerkingtreding van deze wet;

2° georganiseerd wordt tussen de inwerkingtreding van deze wet en 1 juli 2024, of;

3° voor 1 juli 2024 is opgestart en na 1 juli 2024 nog niet is afgesloten.

De netbeheerder informeert voor elke aanbestedingsprocedure voor de aankoop van de niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten, de commissie op basis van een verslag dat bewijsstukken bevat, over de prijzen die hem werden aangeboden voor de levering van ondersteunende diensten en over de acties die hij heeft ondernomen.

De bindende beslissing, bedoeld in het eerste lid, mag niet langer duren dan de oorspronkelijke duur van het aanbod dat kennelijk onredelijk werd geacht.

Indien de commissie een bindende beslissing neemt, bedoeld in het eerste lid, informeert zij daarvan de Kamer van volksvertegenwoordigers.”

5. Artikel 8, §1/1, zesde lid, van de elektriciteitswet bepaalt dat de CREG, op voorstel van de netbeheerder, de producten en aanbestedingsprocedures voor niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten goedkeurt overeenkomstig haar bevoegdheid krachtens artikel 23, § 2, 51°. Artikel 23, §2, tweede lid, 51°, van de elektriciteitswet³ bevat de volgende taak voor de CREG: “producten en aanbestedingsprocedures voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten goedkeuren;”.

Beide artikelen vormen derhalve de rechtsgrond voor deze beslissing.

---

³ Dit artikel houdt de omzetting in van artikel 59.1.d), van Richtlijn 2019/944.

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

6. Het voorstel van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026 werd door Elia, na openbare raadpleging van de marktpartijen, aan de CREG voorgelegd per brief van 8 mei 2023, in het Nederlands en het Frans (bijlagen 1 en 2), hierna aangeduid als “het voorstel van Elia”. Het dossier door Elia voorgelegd aan de CREG bevat verder de volgende documenten:

- Documenten voorgelegd voor openbare raadpleging (bijlage 3): begeleidende nota van maart 2023 (in het Engels) en een voorstel van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026 (in het Nederlands, Frans en Engels);
- Reacties van de marktdeelnemers op de openbare raadpleging (bijlage 4);
- Consultatieverslag van 8 mei 2023 (bijlage 5);
- het voorstel met aangeduide wijzigingen ten opzichte van de versie voorgelegd voor openbare raadpleging (in het Nederlands) (bijlage 6).

2.2. RAADPLEGING

7. Elia heeft een openbare raadpleging gehouden over het voorstel van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026, van 10 maart tot 10 april 2023. Elia heeft op 30 maart 2023 een workshop georganiseerd, per uitnodiging via de Users’ Group, om marktpartijen de gelegenheid te bieden verduidelijking te krijgen over eventuele vragen die zij zouden hebben over de documenten gedeeld in deze openbare raadpleging. De antwoorden die Elia tijdens deze openbare raadpleging ontving en het consultatierapport van 8 mei 2023 worden aan het aanvraagdossier tot goedkeuring van het voorstel van Elia toegevoegd.

Met toepassing van artikel 40, eerste lid, 2°, van zijn huishoudelijk reglement zal het directiecomité van de CREG met het oog op het nemen van een beslissing, geen openbare raadpleging organiseren wanneer de netbeheerder reeds een effectieve openbare raadpleging organiseerde over het voorwerp van de beslissing van het directiecomité. In dat geval zorgt het directiecomité ervoor dat het geheel van documenten en informatie betreffende de raadpleging, de antwoorden alsmede een verslag waarin geantwoord wordt op de ontvangen opmerkingen, aan hem worden overgemaakt. Met toepassing van artikel 40, derde lid, van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG wordt onder een “effectieve openbare raadpleging” begrepen een raadpleging op de website van de organisator ervan, waarbij alle partijen die geregistreerd zijn op deze website onverwijld per nieuwsbrief of e-mailbericht geïnformeerd worden van het lanceren van de raadpleging, die gemakkelijk toegankelijk is vanuit de startpagina van deze website, die voldoende gedocumenteerd is en die een redelijke antwoordtermijn laat.

De door Elia georganiseerde openbare raadpleging in het kader van het voorstel van Elia, die plaatsvond van 10 maart tot 10 april 2023, was volgens de CREG effectief aangezien deze plaatsvond op de website van Elia, alle partijen geregistreerd op deze website werden ingelicht van de lancering van de raadpleging, deze gemakkelijk toegankelijk was via de gebruikelijke webpagina “Publieke consultaties”, voldoende gedocumenteerd was en een redelijke antwoordtermijn voorzag van een maand. Het antwoord op de raadpleging en het consultatierapport van 8 mei 2023 werden door Elia

aan de CREG bezorgd (bijlagen 4 en 5). Eveneens werd een begeleidende nota met toelichting bij het voorstel aan de openbare raadpleging en aan de aanvraag toegevoegd (bijlage 3).

Het consultatierapport van Elia (p. 7) bevat ook een lijst van aanpassingen, met inbegrip van een korte motivering, die zij doorvoerde in het voorstel na afloop van de openbare raadpleging en die niet gerelateerd zijn aan reacties ontvangen in de openbare raadpleging. Aangezien deze aanpassingen correcties betreffen (te weten het correct/consequent gebruik van de begrippen gedefinieerd in de gedragscode, gedefinieerd in de type-overeenkomst voor hersteldiensten of vermeld op het titelblad van het document, alsook de correctie van de berekeningen en de schrapping van de zin "Deze wegingen zijn alleen ter illustratie," in "5.3. Voorbeeld van de vergelijkende score van de voorstellen voor BS Herstelinstallaties" teneinde dit voorbeeld in lijn te brengen met de bepalingen in het voorstel waartoe het ter illustratie dient), brengt dit de effectiviteit van de openbare raadpleging georganiseerd door Elia volgens de CREG niet in het gedrang. Deze aanpassingen komen in meer detail aan bod in deel 4.4 van deze beslissing. De CREG is bijgevolg van oordeel dat de openbare raadpleging gelet op de aard van de door Elia aangebrachte correcties voldoende gedocumenteerd blijft en bijgevolg geen nieuwe openbare raadpleging dient te worden georganiseerd door de CREG om deze aanpassingen voor te leggen aan de markt.

Om die redenen heeft het directiecomité van de CREG op grond van artikel 23, §1, van zijn huishoudelijk reglement beslist om, in het kader van de huidige beslissing en met toepassing van artikel 40, eerste lid, 2°, van zijn huishoudelijk reglement, zelf geen (nieuwe) openbare raadpleging te organiseren voorafgaand aan de huidige beslissing.

De CREG wijst er wel op dat Elia in de toekomst nauwkeuriger dient te zijn in de redactie van voorstellen alvorens de openbare raadpleging van start gaat.

8. Elia heeft tijdens de voornoemde openbare raadpleging één reactie ontvangen van FEBEG (in het Engels). Deze reactie is aangeduid als niet-vertrouwelijk.

3. ALGEMEEN VOORBEHOUD

9. De CREG spreekt zich in deze beslissing uit over de door Elia voorgestelde aanbestedingsprocedures in het licht van de criteria vervat in de elektriciteitswetgeving waarop de CREG moet toezien. Deze beslissing heeft niet tot doel na te gaan of de voorgestelde aanbestedingsprocedures de wettelijke bepalingen inzake overheidsopdrachten waaraan Elia onderworpen is, respecteren.

4. BEOORDELING

4.1. VOORAFGAAND

10. Het voorstel van Elia werd gelijktijdig ingediend met het voorstel van Elia van de type-overeenkomst voor hersteldiensten voor de periode 2024-2026 (uitgezonderd deel II – Algemene Voorwaarden) dat hierna aangeduid wordt met de term “type-overeenkomst voor hersteldiensten” of “T&C RSP”⁴. De aanbieder van de hersteldiensten wordt hierna ook aangeduid met de term “RSP”.

11. Met de term “ontwerpnota van Elia over de black-startdienst” wordt verwezen naar de studie van Elia van 20 december 2018 over deze dienst.⁵ Deze ontwerpnota bevat de door Elia voorziene toekomstige aanpassingen aan de black-startdienst. Deze aanpassingen dienden te worden geïmplementeerd in het voorstel voor de T&C RSP van toepassing vanaf 2024, zoals gevraagd door de CREG in de beslissing (B)2049. In de begeleidende nota bij de openbare raadpleging over het huidige voorstel van Elia van de T&C RSP (samen met het voorstel van Elia over de aanbestedingsprocedures dat het onderwerp uitmaakt van de onderhavige beslissing) licht Elia toe dat deze aanpassingen pas in een volgende herzieningsronde zullen worden behandeld, voor de periode die zou starten in 2027. Elia geeft geen motivering voor deze vertraging. De CREG verwijst naar haar opmerkingen hieromtrent in paragraaf 53 van haar beslissing (B)2557 van 8 juni 2023.⁶

12. De CREG wijst erop het voorgestelde toekomstige ontwerp van de hersteldiensten niet alleen wijzigingen aan de type-overeenkomst voor hersteldiensten vergt, maar eveneens aan de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten. Deze wijzigingen zijn nodig om zoveel als mogelijk concurrentie teweeg te brengen in de markt van black-startdiensten en potentiële aanbieders de kans te bieden nieuwe black-startdiensten voor te stellen aan Elia. De CREG vraagt aan Elia om alles in het werk te stellen om het toekomstige ontwerp voor de aanbesteding van de black-startdiensten aan te passen om de deelname eraan zo tijdig en ruim mogelijk open te stellen met ingang vanaf de

---

⁴ De type-overeenkomst voor hersteldiensten moet, met toepassing van artikel 228 van de gedragscode, een heel aantal elementen bevatten, waaronder “de voorwaarden bedoeld in de artikelen 4.2.b) en 4.4 van de Europese netcode E&R”. De type-overeenkomst voor hersteldiensten bevat derhalve de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis (“*terms and conditions for restoration service providers*”) bedoeld in artikel 4.2.b) van de Europese netcode E&R en wordt door Elia ook aangeduid met de term “T&C RSP”.

⁵ Studie met als titel “*Design note on restoration services*” van 20 december 2018, <https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/electricity-market-and-system---document-library/restoration-services---rsp-and-emergency-situations/2018/2018-design-note---future-restoration-services.pdf>

⁶ Beslissing (B) 2557 van 8 juni 2023 over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van de type-overeenkomst voor hersteldiensten (uitgezonderd deel II – Algemene Voorwaarden) voor de periode 2024-2026

eerstvolgende periode waarvoor Elia een nieuw voorstel van de aanbestedingsprocedures dient neer te leggen bij de CREG (zijnde de periode vanaf 2027).

4.2. CRITERIA VOOR GOEDKEURING

13. De criteria vervat in de elektriciteitswetgeving waaraan de CREG het voorstel van Elia zal toetsen zijn de volgende:

- “Transparantie”
- “Niet-discriminatie”
- “Marktgebaseerd”
- “Open”
- “Voldoende”

14. Met toepassing van artikel 8, § 1/1, eerste lid, van de elektriciteitswet koopt de netbeheerder, bij de uitvoering van de taak bedoeld in de bepaling onder 2° bis, van het derde lid in paragraaf 1, balanceringsdiensten onder voorwaarde van:

- a) transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;
- b) de deelname van alle in aanmerking komende elektriciteitsbedrijven en marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagresponso doen, beheerders van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

Met toepassing van het tweede lid van voornoemd artikel is dit ook van toepassing op de verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door netbeheerders, tenzij de commissie op basis van een evaluatieverslag, dat op haar website wordt gepubliceerd, tot het oordeel is gekomen, dat de marktgebaseerde verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten niet in overeenstemming is met de voorwaarden voor de verstrekking van ondersteunende diensten zoals bepaald overeenkomstig artikel 11, § 2, en een afwijking van deze beginselen heeft toegestaan.

De CREG heeft momenteel geen afwijking toegestaan, wat betekent dat de voornoemde criteria van toepassing blijven. De voorgestelde aanbestedingsprocedures moeten derhalve transparant zijn, niet-discriminatoire, marktgebaseerd en een open deelname toelaten van alle in aanmerking komende elektriciteitsbedrijven en marktdeelnemers. Het voornoemde criterium inzake transparantie betekent volgens de CREG ook dat de aanbestedingsprocedures in duidelijke en ondubbelzinnige bewoordingen moeten zijn opgesteld.

15. Met toepassing van artikel 8, 2°bis, van de elektriciteitswet, heeft de netbeheerder de verantwoordelijkheid ondersteunende diensten te kopen om de operationele veiligheid te waarborgen van het net. De voorgestelde aanbestedingsprocedures moeten derhalve van die aard zijn dat zij ook toelaten om “voldoende” ondersteunende diensten te verwerven om de operationele veiligheid te waarborgen van het net.

4.3. ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN ELIA: ALGEMENE OPMERKINGEN

4.3.1. Structuur van de aanbestedingsprocedures

16. Met toepassing van artikel 8, §1/1, zesde lid, van de elektriciteitswet moet de CREG op voorstel van Elia nu ook aanbestedingsprocedures voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten goedkeuren. Dit artikel bepaalt echter niet welke elementen precies in het voorstel van Elia moeten worden opgenomen.

17. Zoals toegelicht door Elia in haar begeleidende nota van maart 2023 (bijlage 3), heeft Elia zich voor het huidige voorstel grotendeels gebaseerd op het document dat voordien als toelichting bij de organisatie van een aanbestedingsprocedure werd gebruikt. Dit niet-gereguleerde document bevatte de biedinstructies voor het indienen van offertes alsook informatie over de selectie van de aangeboden diensten door Elia. Elia heeft eveneens de bepalingen omtrent de aanbesteding die voordien waren opgenomen in de T&C RSP overgeheveld naar het voorstel van Elia voor de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten.

Het voorstel van Elia bevat de volgende onderdelen:

- 1) Algemene informatie, zijnde bepalingen over definities, het doel van het document, de contractperiode waarop van toepassing, de open kwalificatieprocedure en de zones waarvoor black-startdiensten nodig zijn;
- 2) Selectie van gekwalificeerde Aanbieders van Hersteldiensten;
- 3) Indienen van voorstellen voor BS Herstelinstallaties;
- 4) Inachtneming van voorstellen voor BS Herstelinstallaties;
- 5) Gunning van Black-Startdiensten;
- 6) Communicatie;
- 7) Tijdschema.

4.4. ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN ELIA: ARTIKELSGEWIJZE ANALYSE

18. In dit deel worden de bepalingen in het voorstel van Elia besproken. De structuur van dit voorstel wordt daarbij gevolgd. Tevens wordt ingegaan op de behandeling door Elia van de ontvangen opmerkingen van marktpartijen tijdens de openbare raadpleging georganiseerd door Elia vermeld in deel 2.2 van deze beslissing.

19. De afwezigheid hierna van opmerkingen vanwege de CREG wat betreft de goedkeuringscriteria uiteengezet in deel 4.2 van deze beslissing houdt in dat de CREG geen problemen in dat kader heeft vastgesteld in het voorstel van Elia.

4.4.1. Deel 1 – Algemene informatie

4.4.1.1. Definities

20. In punt 1.1 getiteld “Definities” van het voorstel van Elia worden de definities vervat in de T&C RSP van toepassing gemaakt op de aanbestedingsprocedures.

21. De marktpartijen maakten geen opmerkingen bij dit punt.

22. De CREG gaat akkoord met dit voorstel dat de onderlinge afstemming van de terminologie van de aanbestedingsprocedures en de T&C RSP ten goede komt.

23. Ten aanzien van de versie voorgelegd in de openbare raadpleging vervangt Elia in punt 1.1 en de punten 1.2 tot 1.5 de term “dienstverleners” door “Aanbieders van Hersteldiensten” en, in de Nederlandstalige versie, “typecontract” door “type-overeenkomst”, “aanbestedingsprocedure” door “aanbestedingsprocedures” en “Black-Startdienst” door “Black-Startdiensten”, dit om de formulering af te stemmen op de terminologie van de gedragscode, de T&C RSP of het titelblad van het voorstel van Elia. De CREG gaat akkoord met deze redactionele correcties.

4.4.1.2. Doel

24. In punt 1.2 getiteld “Doel” van het voorstel van Elia legt Elia uit wat het oogmerk is van het document “aanbestedingsprocedures”.

25. De marktpartijen maakten geen opmerkingen bij dit punt.

26. De CREG heeft evenmin bezwaren tegen deze bepaling maar wijst Elia erop dat, in overeenstemming met de artikelen 15, 5., a), ii), en 16. 1. van de Verordening (EU) 2016/631 van de Europese Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (ook “de Europese netcode RfG” genoemd), Elia “de eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties” van het type C en D kan verzoeken “een prijsopgave voor het leveren van black-start capaciteit” te verstrekken. Als relevante transmissienetbeheerder kan Elia “een dergelijk verzoek indienen als hij van oordeel is dat de systeemveiligheid negatief wordt beïnvloed door het ontbreken van black-start- capaciteit in zijn regelzone.”

4.4.1.3. Contractperiode

27. In punt 1.3 getiteld “Contractperiode” van het voorstel van Elia verduidelijkt Elia dat de onderhavige aanbestedingsprocedures van toepassing zijn voor de beoogde contractperiode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2026.

28. De marktpartijen maakten geen opmerkingen bij dit punt.

29. De CREG kan zich vinden in de voorgestelde geldigheidsduur van de voorgestelde aanbestedingsprocedures.

De huidige black-startcontracten lopen immers af eind 2023. In de loop van de komende maanden zal Elia een aanbestedingsprocedure lanceren voor de black-startcontracten vanaf 1 januari 2024. Het voorstel voor de start van de beoogde contractperiode voor hersteldiensten op 1 januari 2024 is derhalve daarmee in lijn.

De periode van drie jaar (tot eind 2026) is nodig om Elia voldoende tijd te geven om de aanbestedingsprocedures, alsook de T&C RSP, aan te passen in overeenstemming met de huidige beslissing, de beslissing (B) 2557 van 8 juni 2023⁷ en met de ontwerpnota van Elia over de black-startdienst, die reeds dateert van 2018, en toch tijdig een aanbestedingsprocedure te kunnen starten (gezien de door Elia beoogde aanbestedingsprocedures voor het aankopen van black-startdiensten vanaf 2027 meer tijd in beslag zullen nemen). Een nog langer uitstel om het ontwerp uit de ontwerpnota van Elia over de black-startdienst te integreren in de aanbestedingsprocedures en in de T&C RSP zou echter niet gerechtvaardigd zijn. Het is nodig dat vanaf 2027 ervaring wordt opgebouwd met dit nieuwe ontwerp dat de drempel voor toetreding tot de black-startdienst moet verlagen en zodoende moet toelaten dat Elia in de toekomst voldoende black-startdiensten kan blijven verwerven.

4.4.1.4. Open Kwalificatieprocedure

30. In punt 1.4 getiteld “Open Kwalificatieprocedure” van het voorstel van Elia verduidelijkt Elia de gebruikte procedure voor de aanbesteding van black-startdiensten voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2026.

31. De marktpartijen maakten geen opmerkingen bij dit punt.

32. De CREG stelt vast dat Elia voor de periode 2024-2026 dezelfde aanbestedingsprocedures behoudt als voor de voorgaande contractperiodes en bijgevolg de verandering naar een procedure op basis van een concurrentiedialoog, zoals voorgesteld in de ontwerpnota van Elia over de black-startdienst, nog niet in praktijk brengt. De CREG verwijst naar haar opmerkingen in paragrafen 12 en 29 van deze beslissing met de vraag om deze verandering te implementeren in het voorstel voor de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten vanaf 2027.

4.4.1.5. Black-Startdienst zones

33. In punt 1.5 getiteld “Black-Startdienst zones” van het voorstel van Elia herhaalt Elia de vijf Black-Startdienst zones volgens de geografische spreiding opgenomen in bijlage bij de type-overeenkomst voor hersteldiensten. Elia voegt in dit punt 1.5 toe dat de Black-startdienst zone waartoe een aangeboden of gecontracteerde Black-start Herstelinstallatie dienst doet, wordt bepaald op basis van het Aansluitingspunt.

34. De marktpartijen maakten geen opmerkingen bij dit punt.

35. Aangezien volgens het voorstel van Elia voor de T&C RSP een Herstelinstallatie nog steeds enkel kan bestaan uit PGM’s aangesloten op hetzelfde Aansluitingspunt, is deze bepaling in het voorstel van Elia coherent aan het voorstel voor de T&C RSP.

36. Aangezien alle lopende contracten voor de black-startdienst eindigen op 31 december 2023, begrijpt de CREG dat deze bepaling ook impliceert dat Elia nieuwe diensten wenst te contracteren voor alle vijf Black-Startdienst zones. De toekomstige versie van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten van toepassing vanaf 2027 dient te voorzien dat de effectieve contractduur voor de verschillende gecontracteerde Black-Start Herstelinstallaties niet dezelfde hoeft te zijn en Elia bijgevolg genoopt kan zijn om een aanbestedingsprocedure te organiseren voor één of enkele van de Black-Startdienst zones.

---

⁷ Zie voetnoot 6

4.4.2. Deel 2 – Selectie van gekwalificeerde Aanbieders van Hersteldiensten

37. Deel 2 bevat de voorwaarden waaraan een RSP-kandidaat moet voldoen om een gekwalificeerde Aanbieder van Hersteldiensten te worden. Er wordt bepaald waar het aanvraagformulier en de benodigde template kunnen worden teruggevonden. Verder wordt nog bepaald dat Elia de aanvragen zal beoordelen en alle gekwalificeerde en niet-gekwalificeerde Aanbieders van Hersteldiensten voor de deadline vermeld in 7 Tijdschema via e-mail op de hoogte zal brengen van hun (niet-)kwalificatie. Bij niet-kwalificatie zal ELIA de verantwoording voor die niet-kwalificatie verduidelijken.

38. De marktpartijen maakten geen opmerkingen bij dit deel.

39. De CREG is van mening dat de voorwaarden om gekwalificeerde Aanbieder van Hersteldiensten te worden, gerechtvaardigd zijn en de deelname van de marktdeelnemers niet onnodig belemmeren. De verantwoording van Elia in geval van niet-kwalificatie draagt bij tot de transparantie van de aanbestedingsprocedures.

De CREG wijst Elia erop dat het aanvraagformulier waarnaar wordt verwezen in deel 2 van het voorstel van Elia geen bijkomende voorwaarden voor een RSP-kandidaat om een gekwalificeerde Aanbieder van Hersteldiensten te worden mag bevatten aangezien het aanvraagformulier geen voorwerp uitmaakt van deze beslissing.

40. Ten aanzien van de versie voorgelegd in de openbare raadpleging vervangt Elia ook hier de term “dienstverleners” door “Aanbieders van Hersteldiensten”, dit om de formulering af te stemmen op de terminologie van de gedragscode (artikel 227). De CREG gaat akkoord met deze redactionele correcties.

4.4.3. Deel 3 – Indienen van voorstellen voor BS Herstelinstallaties

41. In deel 3 getiteld “Indienen van voorstellen voor BS Herstelinstallaties” van het voorstel van Elia verduidelijkt Elia dat enkel gekwalificeerde aanbieders van hersteldiensten een voorstel voor een Black-Start Herstelinstallatie kunnen indienen bij Elia. Elia somt ook op welke informatie een dergelijk voorstel dient te bevatten.

Deze informatie betreft onder andere de afzonderlijke elementen, indien van toepassing, van de aangeboden prijs voor een Black-Startdienst (zijnde de kapitaalkosten, operationele kosten, opportuniteitskosten en testkosten). Elia licht deze prijsstructuur en de eruit volgende aanpassing aan de T&C RSP toe in de begeleidende nota van maart 2023 (bijlage 3). In deze begeleidende nota en in het voorstel van Elia voor de aanbestedingsprocedure voor hersteldiensten preciseert Elia dat de testkost de kosten betreft voor het black-start test type 4 zoals beschreven in het Testplan.

Elia heeft eveneens, op vraag van de CREG, voorzien dat de opportuniteitskost kan worden geformuleerd als, hetzij een vaste kost per dag, hetzij een formule waarvan de resulterende prijs wordt uitgedrukt in euro per dag. Elia verduidelijkt dat het de bedoeling is op basis van een dergelijke formule op het einde van het jaar het bedrag voor de opportuniteitskost per dag te bepalen van toepassing voor het volgende kalenderjaar van het contract en licht deze voorgestelde wijziging toe in de begeleidende nota.

De CREG stelt voor dat Elia in het eerstvolgende voorstel van de type-overeenkomst voor hersteldiensten de verduidelijking gegeven in de begeleidende nota, namelijk dat de formule moet toelaten op het einde van een kalenderjaar het bedrag voor de opportuniteitskost per dag te bepalen van toepassing voor het volgende kalenderjaar van het contract, over te nemen in dit artikel.

42. Zoals gevraagd door de CREG in paragraaf 78 van haar beslissing (B)2049 van 5 maart 2020 volgt de vergoeding voor een test, indien vergoed overeenkomstig artikel III.7 van het voorstel van Elia van de type-overeenkomst voor hersteldiensten, uit de aanbestedingsprocedures en wordt deze niet vooraf vastgelegd in de type-overeenkomst.

43. FEBEG vraagt de volgende aanpassingen met betrekking tot de samenstelling van de aangeboden prijs:

- Voor de kapitaalkost vraagt FEBEG te verduidelijken dat dit wordt uitgedrukt in €/jaar. Elia gaat akkoord en heeft dit toegevoegd in sectie 3 punt 5, a).
- FEBEG verwelkomt de mogelijkheid voor de RSP om een formule voor de stellen voor de opportunitetskost, maar vraagt eveneens de mogelijkheid toe te voegen om een vaste prijs aan te bieden die specifiek is voor elk jaar. Elia gaat akkoord en heeft dit toegevoegd in sectie 3 punt 5, c). Elia heeft coherent de gunningscriteria in sectie 5.1 aangepast met de volgende toevoeging: "In het geval dat een verschillende prijs per contractjaar aangeboden wordt, zal het gewogen gemiddelde, gebruikmakend van het aantal dagen dat de respectievelijke prijzen dekken, worden berekend als input voor de gunningsprocedure."

De CREG heeft geen bezwaren hierbij.

44. FEBEG deelt mee te veronderstellen dat de aangeboden prijzen een marge voor de RSP bevatten. Elia begrijpt dat dit een standpunt is van FEBEG dat niet dient te worden geïnterpreteerd als een opmerking of vraag naar aanpassing van het voorstel van de aanbestedingsprocedures. De CREG gaat akkoord met het oordeel van Elia. De redelijkheid van de aangeboden prijzen zal door de CREG worden geëvalueerd in stap 6 van het tijdschema zoals weergegeven in deel 7 van het voorstel van Elia.

45. Elia voorziet de mogelijkheid om "Alternatieve offertes" in te dienen om de mogelijkheid te laten aan gekwalificeerde aanbieders van hersteldiensten om black-startdiensten aan te bieden die niet aan de minimale technische vereisten, zoals omschreven in de T&C RSP, voldoen. Elia aanvaardt als alternatieve offerte enkel offertes die afwijken van de vereiste met betrekking tot de blindvermogenscapaciteit: Elia bepaalt hiervoor een alternatieve minimumvereiste van 20 MVAR absorptiecapaciteit⁸. Voor de andere technische vereisten van de Black-Startdienst laat Elia geen afwijking toe.

46. Hoewel niet toegelicht door Elia, begrijpt de CREG dat deze afwijking wordt gerechtvaardigd op basis van de afhankelijkheid van de vereiste waarde van de locatie van de black-startdienst en de bijdrage tot het herstelplan. Elia laat immers geen afwijking toe op de vereiste conform te zijn aan het herstelplan. Bovendien preciseert punt 5.2 van het voorstel van Elia dat de alternatieve offertes enkel in aanmerking worden genomen indien geen enkele offerte die wel voldoet aan alle minimale technische vereisten zoals omschreven in de T&C RSP, kan worden gegund. De CREG is van mening dat de mogelijkheid tot het indienen van alternatieve offertes aanvaardbaar is aangezien zo de mogelijkheid voor het indienen en contracteren van de nodige black-startdiensten wordt verruimd zonder dat de vereiste veiligheid tijdens het herstel van het systeem na een black-out en de doelstellingen van het herstelplan in het gedrang komen. De mogelijkheid tot het indienen van alternatieve offertes draagt zodoende eveneens bij tot de verwerving van voldoende black-startdiensten door Elia.

47. Ten aanzien van de versie voorgelegd in de openbare raadpleging vervangt Elia in deel 3 de term "dienstverleners" door "Aanbieders van Hersteldiensten" en, in de Nederlandstalige versie,

---

⁸ In artikel III.3.3, 4), van het voorstel van Elia voor de T&C RSP betreft deze minimumvereiste 30 MVAR.

“typecontract” door “type-overeenkomst” en “aansluitpunt” door “aansluitingspunt” en dit om de formulering af te stemmen op de terminologie van de gedragscode (artikelen 2, §1, 4), 24°, 3, 4 en 227). De CREG gaat akkoord met deze redactionele correcties.

4.4.4. Deel 4 – Inachtneming van voorstellen voor BS Herstelinstallaties

48. In deel 4 getiteld “Inachtneming van voorstellen voor BS Herstelinstallaties” van het voorstel van Elia stelt Elia dat alle ingediende voorstellen voor Black-Start Herstelinstallatie worden beoordeeld op haalbaarheid. Dit wil zeggen dat Elia evalueert of een voorstel voldoet aan de minimale technische vereisten zoals vastgelegd in de specifieke voorwaarden van de T&C RSP zodat het terdege kan bijdragen aan de uitvoering van het Herstelplan. Elk voorstel wordt hetzij als “haalbaar” hetzij als “onhaalbaar” beoordeeld. Elia zal de verantwoording van een beoordeling als “onhaalbaar” meedelen aan de gekwalificeerde Aanbieder van Hersteldiensten.

De CREG heeft geen bezwaren hierbij. De verantwoording van Elia in geval van een beoordeling van een Black-Start Herstelinstallatie als “onhaalbaar” draagt bij tot de transparantie van de aanbestedingsprocedures.

49. Ook hier wordt in de versie na openbare raadpleging de term “dienstverleners” terecht vervangen door “Aanbieders van Hersteldiensten” in lijn met de term gehanteerd in artikel 227 van de gedragscode.

4.4.5. Deel 5 – Gunning van Black-Startdiensten

50. In deel 5 getiteld “Gunning van Black-Startdiensten” van het voorstel van Elia somt Elia in punt 5.1 de criteria op waaraan elke offerte wordt beoordeeld alsook het gewicht van elk criterium en, in punt 5.2, de volgorde waarin de offertes in aanmerking worden genomen. Elia verduidelijkt dit in punt 5.3 aan de hand van een voorbeeld van twee offertes voor black-startdiensten voor dezelfde Black-Startdienst zone.

4.4.5.1. 5.1. Gunningscriteria

51. De gunningscriteria in punt 5.1 kennen een gewicht van 50% toe op basis van de aangeboden prijzen van een offerte. De overige 50% wordt verdeeld over criteria die aan de hand van technische parameters een score geven voor de kwaliteit van de aangeboden black-startdienst.

De CREG heeft geen bezwaren hierbij. De gunningscriteria en bijhorende gewichten voldoen volgens de CREG aan het criterium van “transparantie” en “niet-discriminatie” (zie deel 4.2 van deze beslissing). De verdeling van de gewichten laat toe om enerzijds de goedkoopste black-startdienst te kiezen in geval van kwalitatief gelijkwaardige offertes en anderzijds een beperkt hogere kost te aanvaarden voor een black-startdienst die kwalitatief beduidend hoger scoort.

52. Voor de bepaling van de score voor criterium 1 (totale kosten) variabeliseert Elia de aangeboden kosten van een voorstel voor een Black-Start Herstelinstallatie, rekening houdende met de duurtijd van de aangeboden contractperiode. Indien een voorstel voor een Black-Start Herstelinstallatie een formule bevat voor de bepaling van de opportuniteitskosten, berekent Elia de kost voor het eerste jaar als input voor de bepaling van de score voor criterium 1 voor de betreffende Black-Start Herstelinstallatie.

53. FEBEG stelt dat voor de bepaling van de score voor criterium 1 de testkosten voor slechts een derde mogen worden in rekening genomen aangezien er normaal slechts één test nodig zal zijn

gedurende de contractperiode. Elia specificeert in de omschrijving van criterium 1 dat effectief de testkosten van één test in rekening worden genomen.

54. De CREG gaat akkoord met deze verduidelijking in het voorstel van Elia gezien de contractperiode beperkt is tot drie jaar en de variabelisering van de totale kosten voor de bepaling van de score voor criterium 1 rekening houdt met de aangeboden contractperiode. De CREG wijst erop dat indien een toekomstig voorstel voor de aanbestedingsprocedures langere contractperiodes zou toelaten, Elia dient te herbekijken hoeveel tests moeten worden verondersteld voor de bepaling van de score.

55. FEBEG vraagt eveneens te verduidelijken hoe de opportuniteitskosten worden geëvalueerd indien deze zijn aangeboden in de vorm van een formule. FEBEG stelt immers dat de parameters waarschijnlijk nog niet gekend zouden zijn op het moment van de gunning. Elia heeft in het voorstel verduidelijkt dat de parameters worden gebruikt die geldig zijn op het moment van de uitvoering van de gunningsprocedure.

56. De CREG gaat akkoord met deze werkwijze en wijst FEBEG erop dat het gebruik van een formule voor de opportuniteitskosten, in overeenkomst met punt 3.5.c) van de aanbestedingsprocedures, moet toelaten dat het bedrag, uitgedrukt in euro/dag, geldig voor de levering van de dienst in kalenderjaar Y kan worden bepaald voor het einde van het voorgaande kalenderjaar Y-1.

57. De CREG verwijst naar paragraaf 43 van deze beslissing voor aanpassingen aan punt 5.1 ten gevolge van een reactie van FEBEG op deel 3.

4.4.5.2. 5.2. Gunningprocedure

58. Elia beschrijft eveneens, in geval er geen enkel volwaardig voorstel voor een Black-Startdienst kan worden gegund voor een bepaalde Black-Startdienst zone, de mogelijkheid tot, in eerste instantie, de gunning van een volwaardig voorstel voor een Black-Startdienst aangesloten in een andere Black-Startdienst zone, en in tweede instantie, de gunning van een alternatief voorstel. Indien geen enkele offerte leidt tot een gunning voor een bepaalde Black-Startdienst zone, dient Elia een nieuwe aanbestedingsprocedure te organiseren.

59. De CREG merkt op dat de alternatieve offertes enerzijds, in overeenkomst met punt 5.2, 1), in aanmerking worden genomen na de offertes die voldoen aan de minimale technische vereisten (en al dan niet deelnemen aan de strategische reserve) en anderzijds, in overeenkomst met de bepalingen onder de sectie "Black-Startdienst zone zonder haalbare BS Herstelinstallatie" in punt 5.2, in aanmerking worden genomen na de offertes in een aangrenzende Black-Startdienst zone. De CREG begrijpt hieruit dat de alternatieve offertes pas in aanmerking worden genomen na overweging van de offertes die voldoen aan de minimale technische vereisten (en al dan niet deelnemen aan de strategische reserve) in dezelfde of in de aangrenzende Black-Startdienst zone. Hoewel deze bepalingen niet tegenstrijdig zijn, vraagt de CREG aan Elia om dit te verduidelijken in het volgende voorstel voor de aanbestedingsprocedures.

60. De CREG merkt op dat zowel punt 1) als punt 3) in punt 5.2 vermelden waar in de volgorde van offertes de offertes die ook deelnemen aan de Strategische Reserve in aanmerking worden genomen. De CREG vraagt aan Elia deze herhaling te vermijden en punt 3) te schrappen in het eerstvolgende voorstel voor de aanbestedingsprocedures.

61. Elia verduidelijkt in punt 5.2, 6) dat, voor een Black-Startdienst zone, de Black-Startdienst wordt gegund aan het voorstel voor de Black-Start Herstelinstallatie met de hoogste gewogen score indien hierdoor de volledige contractperiode waarvoor Elia Black-Startdiensten zocht, wordt gedekt. Indien dit niet het geval, dus indien de Black-Start Herstelinstallatie met de hoogste gewogen score slechts is aangeboden voor een deel van de door Elia gewenste contractperiode, dan berekent Elia eveneens

scores voor de mogelijke combinaties van de Black-Start Herstelinstallaties die wel zouden leiden tot een dekking van de volledige, gewenste contractperiode. De Black-Startdienst voor de betreffende zone, wordt dan gegund aan de combinatie van Black-Start Herstelinstallaties met de hoogste gewogen score; deze combinatie kan andere Black-Start Herstelinstallaties bevatten dan de Black-Start Herstelinstallatie die individueel de hoogste score had (maar de gewenste contractperiode niet volledig dekte).

Elia heeft deze verduidelijking in punt 5.2, 6), aangebracht om gevolg te geven aan de reactie van FEBEG. In de versie beschikbaar voor openbare raadpleging had Elia immers voorgesteld om hoe dan ook de Black-Startdienst te gunnen aan de Black-Start Herstelinstallatie met de hoogste score, ongeacht de aangeboden contractperiode. Indien de gunning de gewenste contractperiode niet dekte, zou Elia op zoek gaan naar een tweede Black-Start Herstelinstallaties om de periode te vervolledigen. FEBEG reageerde dat de gunningsprocedure diende rekening te houden met de totale kosten van de Black-Start Herstelinstallaties die samen de gewenste contractperiode zouden dekken.

De CREG gaat akkoord met de opmerking van FEBEG en de aanpassing van Elia om gevolg te geven aan de opmerking van FEBEG. De versie van Elia voorgelegd voor openbare raadpleging leidde immers tot twijfel of, voor de hele door Elia gewenste contractperiode, Elia de Black-Startdienst gunde aan de meest geschikte en kosteneffectieve combinatie van aangeboden Black-Start Herstelinstallaties.

4.4.5.3. 5.3. Voorbeeld van de vergelijkende score van de voorstellen voor BS Herstelinstallaties

62. De CREG is van mening dat een dergelijk voorbeeld nuttig is.

63. FEBEG heeft gevraagd om de berekening van de scores te verduidelijken voor de criteria waarvoor de laagste waarde als de meest gunstige worden beschouwd. Elia heeft deze verduidelijking toegevoegd in de inleidende tekst van het voorbeeld.

64. Ten aanzien van de versie voorgelegd in de openbare raadpleging, heeft Elia de zin "Deze wegingen zijn alleen ter illustratie," in "5.3. Voorbeeld van de vergelijkende score van de voorstellen voor BS Herstelinstallaties" geschrapt. De CREG gaat akkoord met deze aanpassing aangezien de gewichten van de gunningscriteria deel uitmaken van het voorstel van Elia in "5.1 Gunningscriteria" en deze als dusdanig moeten worden toegepast. Deze aanpassing in deel 5.3 dient bijgevolg om het voorbeeld in lijn te brengen met de bepalingen in het voorstel waartoe het ter illustratie dient en is bijgevolg een noodzakelijk correctie.

4.4.6. Deel 6 – Communicatie

65. In deel 6 getiteld "Communicatie" van het voorstel van Elia voorziet Elia het e-mailadres waarnaar vragen kunnen worden gestuurd over de aanbesteding.

66. De CREG heeft hier geen bezwaren bij.

4.4.7. Deel 7 - Tijdschema

67. In deel 7 getiteld "Tijdschema" van het voorstel van Elia geeft Elia de verschillende stappen weer in de Aanbestedingsprocedures waarvoor Elia voor de betreffende Aanbestedingsprocedure de concrete deadlines zal opgeven.

68. Ten aanzien van de versie na openbare raadpleging wordt de term "dienstverleners" terecht vervangen door "Aanbieders van Hersteldiensten" in lijn met de term gehanteerd in artikel 227 van de

gedragscode en, in de Nederlandstalige versie, de term “aanbestedingsprocedure” door “aanbestedingsprocedures” conform het titelblad van het document.

69. De CREG begrijpt dat de vierde stap “Communiceren over de uitkomst van de beoordeling van de BS Herstelinstallaties” handelt over de beoordeling als haalbaar of onhaalbaar, overeenkomstig deel 4 van het voorstel van Elia. Pas na de zesde stap “Evaluatie van de redelijkheid van de voorstellen” door de CREG kan Elia immers communiceren over de effectieve gunning, aangeduid in stap 7.

Aangezien het hier een aanbestedingsprocedure betreft die gelanceerd zal worden vóór 1 juli 2024, is de overgangsbepaling van artikel 30 van de wet van de wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU van toepassing die een controle van de CREG impliceert van de offertes, die zij zal uitvoeren binnen een redelijke termijn. Elia dient de kalender voor de indiening van haar aanbestedingsrapport bij de CREG en voor de evaluatie van de voorstellen door de CREG te bepalen in overleg met de CREG voor de lancering van de aanbestedingsprocedure.

70. De CREG wijst Elia erop dat de kalender voor de aanbestedingsprocedures van die aard moet zijn dat zij toelaten om “voldoende” black-startdiensten te verwerven om de uitvoering van het herstelplan te waarborgen. Elia dient de aanbestedingsprocedures tijdig te lanceren, voldoende tijd te laten voor de RSP-kandidaat om een aanvraag in te dienen om gekwalificeerde Aanbieder van Hersteldiensten te worden en voldoende tijd te laten voor de gekwalificeerde Aanbieders van Hersteldiensten om een voorstel voor Black-start Herstelinstallaties in te dienen, rekening houdende met een redelijke termijn voor de evaluatie van de voorstellen voor Black-Start Herstelinstallaties door de CREG.

5. CONCLUSIE

Overwegende de bevoegdheid voor de CREG om de aanbestedingsprocedures voor niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten op voorstel van Elia goed te keuren met toepassing van artikel 8, §1/1, zesde lid, en artikel 23, §2, tweede lid, 51°, van de elektriciteitswet,

Overwegende de openbare raadpleging die Elia hield voorafgaand aan de voorlegging ter goedkeuring op 8 mei 2023 van het voorstel van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026 en het bijhorende consultatierapport waarin Elia het gevolg dat ze gaf aan de ontvangen opmerkingen bespreekt (bijlagen 3 tot 5),

Overwegende de begeleidende nota van Elia van maart 2023, toegevoegd aan de documenten voor de openbare raadpleging (bijlage 3),

Gelet op de beoordeling die voorafgaat,

Beslist de CREG om de door Elia voorgestelde aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026, ontvangen op 8 mei 2023 in het Nederlands en het Frans (bijlage 1), goed te keuren;

Beslist de CREG dat de bijgevoegde aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten van toepassing zijn voor de aanbesteding van de black-startdiensten voor de periode vanaf 1 januari 2024 tot 31 december 2026;

Wijst de CREG Elia op de opmerkingen in de paragrafen 26, 39, 70 van deze beslissing;

Vraagt de CREG dat voor de aankoop van hersteldiensten vanaf 2027 een voorstel van de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten ter goedkeuring wordt ingediend in het Nederlands en/of Frans, en dit na openbare raadpleging overeenkomstig artikel 7 van de Europese netcode E&R⁹, waarin rekening wordt gehouden met wat uiteengezet wordt in de paragrafen 7, 12, 29, 32, 36, 41, 54, 59 en 60 van deze beslissing;

Aangezien Elia in haar studie van 31 oktober 2018 over black-start heeft aangegeven dat een aanbestedingsprocedure van 2,5 jaar wenselijk zou zijn voor het sluiten van black-start contracten volgens het nieuw ontwerp en de CREG wat betreft de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis over een beslissingstermijn van zes maanden beschikt overeenkomstig artikel 4.3 van de Europese netcode E&R, vraagt de CREG aan Elia om dit voorstel, dat samenhangt met het voorstel van die voorwaarden, aan haar voor te leggen tegen 31 december 2023, behoudens indien schriftelijk anders wordt overeengekomen met de CREG;

---

⁹ Verordening (UE) 2017/2196 van de Europese Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet.

De CREG herhaalt in dat kader, met aandrang, haar vraag aan Elia reeds opgenomen in paragraaf 21 van beslissing (B)2049 van 5 maart 2020 om alles in het werk te stellen om het toekomstige ontwerp van de black-startdienst zoveel als technisch en efficiënt mogelijk aan te passen om de deelname eraan zo ruim mogelijk open te stellen. De afwezigheid van een verruimde openstelling van de black-start dienst of van minstens een afdoende motivering vanwege Elia waarom dit geheel of gedeeltelijk niet kan gebeuren, zal een goedkeuring door de CREG van de aanbestedingsprocedures voor de aankoop van hersteldiensten voor de periode vanaf 2027 in de weg staan.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Het voorstel van Elia voor de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) voor de periode 2024-2026, ingediend ter goedkeuring per brief van 8 mei 2023 (in het Nederlands en Frans)

BIJLAGE 2

De brief van Elia van 8 mei 2023 (in het Frans)

BIJLAGE 3

De documenten voorgelegd voor openbare raadpleging: een voorstel voor de aanbestedingsprocedures voor hersteldiensten (black-startdiensten) (in het Nederlands, Frans en Engels) en een begeleidende nota van maart 2023 (in het Engels)

BIJLAGE 4

De reacties van de marktdeelnemers op de openbare raadpleging

BIJLAGE 5

Het consultatieverslag van Elia van 8 mei 2023 (in het Engels)

BIJLAGE 6

Het voorstel van Elia met aangeduide wijzigingen ten opzichte van de versie voorgelegd voor openbare raadpleging (in het Nederlands)